

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

معاونت بهداشت

دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد

چهارچوب اجرای دستورالعمل رفتار با کودک و

نوجوان در بخش بهداشت

دی ماه ۱۳۹۴

دستورالعمل اجرا در مراکز بهداشتی شهری، روستایی و خانه های بهداشت

مقدمه :

کودکان به عنوان گروهی از مراجعان به سیستم خدمات سلامت که نیازمند توجه ویژه و دارای نیازهای خاص هستند در همه جای دنیا مورد توجه قرار میگیرند.

این دستورالعمل از یک طرف با افزایش استانداردهای رفتار با کودکان در نظام ارایه خدمات سلامت می تواند در ارتقای کیفیت خدمات موثر باشد و از طرف دیگر با استقرار و توسعه در سطوح مختلف نظام ارایه خدمات سلامت به تدریج منجر به یکنواختی کیفیت خدمات می شود و زمینه مناسب برای انجام مداخلات به صرفه تر و آسان تر در جهت ارتقای این استانداردها را در آینده با توجه به بازخوردهای خود برنامه و یا توسعه علم و فن آوری فراهم خواهد نمود.

استانداردهای مراکز بهداشتی در ۵ دسته کلی شامل : کلیات مراکز، حقوق گیرنده خدمت، اتاق پزشک، واحد بهداشت خانواده و بهداشت روان و در قالب سه دسته استاندارد _ استاندارد ها، بصورت استاندارد های حداقل، استاندارد های ارتقاء کیفیت و استاندارد های بهینه _ تدوین گردیده است . جدول استاندارد ها به تفکیک مراکز بهداشتی شهری، روستایی و خانه بهداشت به پیوست می باشد . با توجه به عدم وجود واحد بهداشت روان در مراکز روستایی و خانه بهداشت این واحد ها در این مراکز مورد بررسی قرار نگرفته است .

طی بررسی انجام شده طی سال ۹۳ وضعیت اجرای دستورالعمل مذکور در مراکز بهداشتی و درمانی به شرح جدول ذیل ملاحظه گردید :

وضعیت موجود رعایت استانداردهای رفتار با کودک در مراکز بهداشت شهری و روستایی استانهای منتخب

کل	بهداشت روان	بهداشت خانواده	اتاق پزشک	حقوق گیرنده خدمت	کلیات	
٪ ۲۲	٪ ۳۳	٪ ۴۲	٪ ۱۴	٪ ۱۲	٪ ۲۵	مرکز بهداشت شهری
٪ ۲۱		۰	٪ ۱۷	٪ ۱۱	٪ ۲۶	مرکز بهداشت روستایی
		٪ ۳۳	۰	۰	۰	خانه بهداشت

در تقسیم بندی استانداردها به سه گروه استاندارد حداقل، ارتقاء کیفیت و بهینه که بر اساس سه شاخص وزن دهی اولیه (با توجه به استانداردها و تجارب جهانی)، نظرات متخصصین و وضعیت فعلی مراکز انجام پذیرفت، استانداردهای حداقل لازم است در تمام مراکز اجرا شوند . با تکمیل این استانداردها به سمت استانداردهای ارتقاء کیفیت حرکت می نماییم . استانداردهای ارتقاء کیفیت سطح دوم استانداردها محسوب می شوند. استانداردهایی که با اجرایی شدنشان مراکز بهداشتی به سمت بهبود عملکرد در زمینه کودکان حرکت خواهد کرد .

اولین گام در راستای تحقق استانداردها، اجرای استانداردهای حداقل در کلیه مراکز بهداشتی طی ۵ سال می باشد . گام بعدی تحقق استانداردهای ارتقاء کیفیت و در نهایت تحقق استاندارد های بهینه می باشد . در این راستا جدول برنامه ریزی تحقق استاندارد های رفتار با کودک در مراکز بهداشتی و درمانی به شرح جداول زیر تدوین گردیده است :

برنامه زمان بندی اجرا در مراکز بهداشت شهری به منظور کسب عنوان " مرکز بهداشت شهری دوستدار کودک و نوجوان "

مرکز بهداشت شهری درجه ۱	مرکز بهداشت شهری درجه ۲	مرکز بهداشت شهری درجه ۳ (حداقل امتیاز لازم)					درصد	استانداردهای حداقل
		سال پنجم	سال چهارم	سال سوم	سال دوم	سال اول		
		٪ ۱۰۰	٪ ۹۰	٪ ۸۰	٪ ۷۰	٪ ۶۰	درصد	استانداردهای حداقل
	٪ ۱۰۰						درصد	استاندارد های ارتقاء کیفیت
٪ ۱۰۰							درصد	استاندارد های بهینه

برنامه زمان بندی اجرا در مراکز بهداشت روستایی به منظور کسب عنوان " مرکز بهداشت روستایی دوستدار کودک و نوجوان "

مرکز بهداشت روستایی درجه ۱	مرکز بهداشت روستایی درجه ۲	مرکز بهداشت روستایی درجه ۳ (حداقل امتیاز لازم)					درصد	استانداردهای حداقل
		سال پنجم	سال چهارم	سال سوم	سال دوم	سال اول		
		% ۱۰۰	% ۸۵	% ۷۰	% ۵۵	% ۴۰	درصد	استانداردهای حداقل
	% ۱۰۰						درصد	استاندارد های ارتقاء کیفیت
% ۱۰۰							درصد	استاندارد های بهینه

برنامه زمان بندی اجرا در خانه های بهداشت به منظور کسب عنوان " خانه بهداشت دوستدار کودک و نوجوان "

خانه بهداشت درجه ۱	خانه بهداشت درجه ۲	خانه بهداشت درجه ۳ (حداقل امتیاز لازم)					درصد	استانداردهای حداقل
		سال پنجم	سال چهارم	سال سوم	سال دوم	سال اول		
		% ۱۰۰	% ۹۰	% ۸۵	% ۸۰	% ۷۵	درصد	استانداردهای حداقل
	% ۱۰۰						درصد	استاندارد های ارتقاء کیفیت
% ۱۰۰							درصد	استاندارد های بهینه

با توجه به جداول فوق مقتضی است مراحل ذیل به منظور اجرایی شدن برنامه به ترتیب زیر اجرا گردد :

- (۱) ابلاغ استانداردها و دستورالعمل به کلیه مراکز منتخب
- (۲) برگزاری جلسات مدیران بهداشتی به منظور آشنایی با کلیات دستورالعمل و شیوه های مستندسازی مطابق با آن
- (۳) برنامه ریزی برگزاری جلسات درون مرکز. در این جلسات لازم است پیرامون فرآیندهای جاری مرکز و نیز اجرای دستورالعمل، برنامه ریزی های لازم صورت پذیرد .
- (۴) برنامه ریزی آموزشی به صورت درون مرکزی برای کلیه پرسنل در خصوص موضوعات مرتبط با دستورالعمل
- (۵) طراحی بروشورهای آموزشی برای کودکان مراجعه کننده با زبان کودکان و با استفاده از تصاویر
- (۶) تامین تسهیلات و امکانات بر اساس استانداردهای پیوست دستورالعمل اجرایی

پیوست

گروه بندی استانداردهای

رفتار با کودک و نوجوان

در مراکز بهداشتی - درمانی شهری

استانداردهای حداقل رفتار با کودک و نوجوان در مراکز بهداشتی - درمانی شهری

کلیات

حیطه ها	استانداردهای اصلی	استانداردهای فرعی
(۱) الزامات	۱-۱) کلیه واحدهای مرکز بهداشتی دارای تابلو مشخصات می باشند	
	۲-۱) مرکز بهداشتی دارای تابلوی راهنمای مراجعین می باشد.	
	۳-۱) مرکز بهداشتی دارای واحد رسیدگی به شکایات می باشد.	
	۴-۱) تابلوی ممنوعیت استعمال دخانیات در معرض دید قرار دارد.	
	۵-۱) محل انتظار مراجعین دارای تعدادی صندلی جهت مراجعین می باشد.	
	۶-۱) در محل انتظار مراجعین تعدادی ویلچر موجود است.	
	۷-۱) در محل انتظار یک عدد تلویزیون قرار دارد	
	۸-۱) در محل انتظار یک عدد تلفن عمومی قرار دارد.	
	۹-۱) مرکز بهداشتی به سیستم دوربین مداربسته مجهز می باشد.	
	۱۰-۱) مرکز بهداشتی دارای سیستم اطفاء حریق سالم و در دسترس می باشد.	
	۱۱-۱) مرکز بهداشتی دارای نمازخانه می باشد.	
(۲) برنامه استراتژیک	۱-۲) مرکز بهداشتی به منظور پیاده سازی و استقرار استانداردهای رفتار مناسب با کودک و نوجوان دارای برنامه استراتژیک می باشد.	
(۳) پرونده پرسنلی	۱-۳) پرونده پرسنلی (کاغذی/الکترونیکی) هر یک از کارکنان واحد ، حداقل شامل موارد زیر بوده و یک نسخه از آن در دسترس رئیس مرکز بهداشتی است:	۳-۱-۱) نام و نام خانوادگی و سمت سازمانی
	۲-۳) پرونده بهداشت حرفه ای (کاغذی/الکترونیکی) هر یک از کارکنان واحد ، حداقل شامل معاینات روتین سالانه بوده و در واحد بهداشت حرفه ای مرکز بهداشتی و در صورت نبودن واحد فوق در مرکز بهداشتی، در واحد ریاست موجود می باشد.	۳-۱-۲) کپی آخرین مدرک تحصیلی ۳-۱-۳) کپی مدارک دوره های آموزشی طی شده
(۴) آموزش کارکنان	مستنداتی که نشان می دهد تمام کارکنان واحد ، دوره های آموزشی لازم را حداقل سالی یک بار گذرانده اند، در پرونده پرسنلی کارکنان موجود است. این دوره ها حداقل شامل موارد زیر می شود:	
	۱-۴) ارتباط با کودک و والدین وی	
	۲-۴) حقوق بیمار	
	۳-۴) بهداشت دست و کنترل عفونت	
	۴-۴) نشانه های بیش فعالی	
۵-۴) نشانه های اوتیسم		

حقوق گیرنده خدمت

استانداردهای فرعی	استانداردهای اصلی	حیطه ها
نقشه مرکز بهداشتی	۱-۱) مرکز بهداشتی دارای کتابچه معرفی مرکز بهداشتی برای مراجعه کنندگان بوده و محتوای آن شامل موارد زیر می شود:	۱) کتابچه مرکز بهداشتی
ضوابط و مقررات مرکز بهداشتی، خدمات واحدهای مختلف		
آدرس سایت اینترنتی		
خدمات مشاوره ای مرکز بهداشتی		
	۱-۲) مرکز بهداشتی کتابچه/ مجموعه دستورالعمل ها را دارد.	۲) دستورالعمل ها
	۲-۲) دستورالعمل ها به صورت اختصاصی برای این مرکز تدوین شده است.	
	۳-۲) دستورالعمل ها به تفکیک موضوعات مختلف تفکیک و بایگانی شده و در مواقع لزوم دسترسی به آن ها به آسانی امکانپذیر است.	
یک کتابچه/ مجموعه دستورالعمل ها در مرکز بهداشتی وجود دارد که حداقل شامل موارد ذیل می شود:		
	۴-۲) چگونگی اطلاع رسانی به گیرنده خدمت در خصوص خدمات مرکز بهداشتی اعم از درمانی و غیردرمانی، ضوابط و هزینه های قابل پیش بینی و همچنین سیستم های حمایتی.	
	۵-۲) چگونگی ارائه خدمت و برخورد با موارد کودک آزاری (شناسایی، گزارش و پیگیری، مراقبت)	
	۶-۲) چگونگی مراقبت و درمان کودکان بدون توجه به جنس، سن، نژاد و مذهب	
	۷-۲) چگونگی برقراری ارتباط با کودکان (عدم استفاده از ارباب و تهدید)	
	۸-۲) چگونگی دریافت و رسیدگی به شکایات	
	۹-۲) چگونگی انتشار مطالب در سایت مرکز بهداشتی	
	۱-۳) کلیه پرسنل مرکز بهداشتی دارای اتیکت شناسایی می باشند.	۳) اتیکت کارکنان
	۱-۴) لباس کارکنان مرکز بهداشتی براساس شغل از یکدیگر تفکیک شده و اطلاع رسانی شده است.	۴) لباس کارکنان
	۱-۵) منشور حقوق بیمار به صورت قاب شده در معرض دید مراجعه کنندگان قرار دارد.	۵) منشور حقوق بیمار

اتاق پزشک

استانداردهای فرعی	استانداردهای اصلی	حیطه ها
یک کتابچه/ مجموعه دستورالعمل ها در مرکز بهداشتی وجود دارد که حداقل شامل موارد ذیل می شود:		
	۱-۱) ثبت تمام نتایج حاصل از بررسی وضعیت سلامت جسمی و روحی کودک هنگام پذیرش در پرونده کودک	(۱) دستورالعمل ها
	۱-۲) ثبت تمام نتایج حاصل از اخذ شرح حال و انجام معاینه بالینی توسط پزشک کودک در پرونده کودک	
	۱-۳) ارزیابی و مدیریت درد در کودکان	
	۱-۴) استفاده از دارو جهت کودک با اجازه از والدین و کودک	
	۱-۵) استفاده از داروهای مسکن و بیهوشی به منظور تسکین درد در کودکان	
	۱-۶) اطلاع رسانی به کودک و نوجوان در خصوص پروسیجرهای تشخیصی و درمانی	
	۱-۷) اطلاع رسانی به والدین کودک در خصوص پروسیجرهای تشخیصی و درمانی	
اتاق پزشک دارای حداقل امکانات زیر می باشد:		
	۲-۱) تخت معاینه کودکان	(۲) امکانات معاینه
	۲-۲) صندلی کودکان	
دستکش استریل و لاتکس		
گوشی پزشکی		
فشارسنج کودکان		
ترازو و متر		
نوار Boreslow		
وسایل رگ گیری کودکان		
چراغ قوه کوچک با نور متمرکز		
چراغ قوه بزرگ		
وسایل محافظت فردی		
گارو		
آبسلانگ		
الکل طبی ۷۰٪		
گان ضد آب		
پایه سرم		
کپسول اکسیژن		
	۳-۱) اتاق معاینه کودکان دارای فضای مجزا است و یا محل معاینه با پاراوان قابل جداسازی است.	(۳) امکانات

واحد بهداشت خانواده

حیطه ها	استانداردهای اصلی	استانداردهای فرعی
(۱) دستورالعمل ها	۱-۱) مجموعه دستورالعمل ها در این واحد موجود است	
	۲-۱) دستورالعمل ها به تفکیک موضوعات مختلف تفکیک و بایگانی شده و در مواقع لزوم دسترسی به آن ها به آسانی امکانپذیر است.	
	یک کتابچه/ مجموعه دستورالعمل در مرکز بهداشتی وجود دارد که شامل مورد ذیل می شود:	
	۳-۱) تفکیک زباله های عفونی و غیرعفونی	
(۲) آموزش کودک و همراه	۱-۲) بروشورهای آموزشی به زبان ساده و عکسدار در واحد موجود است و در اختیار کودک قرار داده می شود (مطابق سن کودک)	
	۲-۲) بروشور آموزشی جهت والدین در مورد مواجهه با استرس معاینات کودک در واحد موجود است و قبل از انجام معاینات در اختیار والدین قرار داده می شود	
	۳-۲) بروشور آموزشی جهت والدین کودک در خصوص پروسیجرهای واحد موجود و در اختیار والدین قرار داده می شود	
	۴-۲) بروشور آموزشی جهت والدین کودک در مورد واکسیناسیون، شیر مادر، پایش رشد، تکامل کودک و غذای کمکی در این واحد موجود و در اختیار والدین قرار داده می شود.	
(۳) امکانات معاینه	۱-۳) این واحد دارای صندلی کودکان می باشد.	
	۲-۳) این واحد استانداردهای ایمنی و بهداشت را رعایت کرده است.	
(۴) امکانات	۱-۴) محل نگهداری پرونده ها مجزا و تفکیک شده می باشد و غیر از پرسنل بهداشتی مرکز کسی به آن دسترسی ندارد.	
	۲-۴) امکانات رعایت بهداشت دست در واحد موجود و سالم است.	
	۳-۴) اتاق (کمد) دارو در واحد محفوظ بوده و دسترسی افراد متفرقه به این اتاق ممنوع می باشد.	
	۴-۴) این واحد دارای تابلو اعلانات جهت مراجعین می باشد و پوسترهای آموزشی در تابلو موجود است	
(۵) ایمنی فیزیکی	۱-۵) پریزهای برق دارای سرپوش ایمنی بوده و در ارتفاع بالا قرار دارند.	
(۶) جمع آوری و تحلیل داده ها	۱-۶) داده های واحد به طور منظم جمع آوری و زیج حیاتی به طور دقیق تکمیل می شود.	

واحد بهداشت روان

(۱) آموزش کودک و همراه	۱-۱) جلسات آموزشی منظم در خصوص سلامت روان جهت پرسنل برگزار می شود.	
	۲-۱) جلسات مشاوره به صورت منظم در واحد بهداشت روان برگزار می شود.	
	۳-۱) پوستر یا بروشور آموزشی در خصوص رفتار با کودک در این واحد موجود است.	

استانداردهای ارتقاء کیفیت و بهینه رفتار با کودک و نوجوان در

مراکز بهداشتی - درمانی شهری

وزن نهایی	استانداردهای فرعی	استانداردهای اصلی	حیطه ها
کلیات			
ارتقاء کیفیت		۱-۱) مسیر دسترسی به آسانسور با خطوط راهنما مشخص شده است.	۱) الزامات
ارتقاء کیفیت		۱-۲) یک نفر نگهبان آموزش دیده در تمام ساعات شبانه روز در تمام روزهای هفته در محل درب اصلی مرکز بهداشتی حضور دارد.	۲) ایمنی فیزیکی
ارتقاء کیفیت		۱-۳) کلیه واحدها به صورت دوره ای نورسنجی و صداسنجی می شوند.	۳) امکانات
ارتقاء کیفیت	۱-۴) شرح وظایف شغلی امضاء شده توسط هر فرد	۱-۴) پرونده پرسنلی (کاغذی/الکترونیکی) هر یک از کارکنان واحد، حداقل شامل موارد زیر بوده و یک نسخه از آن در دسترس رئیس مرکز بهداشتی است:	۴) پرونده پرسنلی
مستندات که نشان می دهد تمام کارکنان واحد، دوره های آموزشی لازم را حداقل سالی یک بار گذرانده اند، در پرونده پرسنلی کارکنان موجود است. این دوره ها حداقل شامل موارد زیر می شود:			
ارتقاء کیفیت	بهینه	۱-۵) نشانه های کودک آزاری	۵) آموزش کارکنان
ارتقاء کیفیت		۲-۵) نشانه های کودک پرخاشگر	
حقوق گیرنده خدمت			
یک کتابچه/ مجموعه دستورالعمل ها در مرکز بهداشتی وجود دارد که حداقل شامل موارد ذیل می شود:			
ارتقاء کیفیت		۱-۱) چگونگی ارائه خدمت و برقراری ارتباط با کودکان معلول جسمی و پرورشگاهی	۱) دستورالعمل ها
ارتقاء کیفیت		۲-۱) چگونگی جداسازی کودک از والدین در صورت شک به آسیب به کودک (کودک آزاری)	
ارتقاء کیفیت		۳-۱) منع عکاسی و فیلمبرداری از کودکان (مگر با کسب رضایت نامه کتبی از ولی کودک)	
اتاق پزشک			
یک کتابچه/ مجموعه دستورالعمل ها در مرکز بهداشتی وجود دارد که حداقل شامل موارد ذیل می شود:			
ارتقاء کیفیت		۱-۱) ثبت تمام نتایج حاصل از اخذ شرح حال و انجام معاینه بالینی توسط پزشک کودک در پرونده کودک	۱) دستورالعمل ها
ارتقاء کیفیت	بهینه	۲-۱) ارزیابی و مدیریت درد در کودکان	
ارتقاء کیفیت		۳-۱) استفاده از دارو جهت کودک با اجازه از والدین و کودک	
ارتقاء کیفیت		۴-۱) استفاده از داروهای مسکن و بیهوشی به منظور تسکین درد در کودکان	
ارتقاء کیفیت		۵-۱) اطلاع رسانی به کودک و نوجوان در خصوص پروسیجرهای تشخیصی و درمانی	
ارتقاء کیفیت		۶-۱) اطلاع رسانی به والدین کودک در خصوص پروسیجرهای تشخیصی و درمانی	

واحد بهداشت خانواده

یک کتابچه/ مجموعه دستورالعمل ها در مرکز بهداشتی وجود دارد که حداقل شامل موارد ذیل می شود:

ارتقاء کیفیت		۱-۱) مهار تحریک پذیری و پرخاشگری کودک	۱) دستورالعمل ها
ارتقاء کیفیت		۲-۱) نحوه فراهم سازی امکانات و مراقبت برای کودکان ناتوان	
بهینه		۳-۱) حفظ محرمانگی اطلاعات کودک	
ارتقاء کیفیت		۴-۱) محافظت از وسایل شخصی کودک	

گروه بندی استانداردهای رفتار با کودک و نوجوان در مراکز بهداشتی- درمانی روستایی

استانداردهای حداقلی رفتار با کودک و نوجوان در مراکز بهداشتی - درمانی روستایی

کلیات

حیطه ها	استانداردهای اصلی	استانداردهای فرعی	
(۱) الزامات	۱-۱) کلیه واحدهای مرکز بهداشتی دارای تابلو مشخصات می باشند		
	۲-۱) مرکز بهداشتی دارای تابلوی راهنمای مراجعین می باشد.		
	۳-۱) مرکز بهداشتی دارای واحد رسیدگی به شکایات می باشد.		
	۴-۱) تابلوی ممنوعیت استعمال دخانیات در معرض دید قرار دارد.		
	۵-۱) محل انتظار مراجعین دارای تعدادی صندلی جهت مراجعین می باشد.		
	۶-۱) در محل انتظار مراجعین تعدادی ویلچر موجود است.		
	۷-۱) در محل انتظار یک عدد تلویزیون قرار دارد		
	۸-۱) در محل انتظار یک عدد تلفن عمومی قرار دارد.		
	۹-۱) مسیر دسترسی به آسانسور با خطوط راهنما مشخص شده است.		
	۱۰-۱) مرکز بهداشتی به سیستم دوربین مداربسته مجهز می باشد.		
	۱۱-۱) مرکز بهداشتی دارای سیستم اطفاء حریق سالم و در دسترس می باشد.		
	۱۲-۱) مرکز بهداشتی دارای نمازخانه می باشد.		
(۲) ایمنی فیزیکی	۱-۲) یک نفر نگهبان آموزش دیده در تمام ساعات شبانه روز در تمام روزهای هفته در محل درب اصلی مرکز بهداشتی حضور دارد.		
	۱-۳) مرکز بهداشتی به منظور پیاده سازی و استقرار استانداردهای رفتار مناسب با کودک و نوجوان دارای برنامه استراتژیک می باشد.		
(۳) برنامه استراتژیک		۴-۱) نام و نام خانوادگی و سمت سازمانی	
	(۴) پرونده پرسنلی	۱-۴) پرونده پرسنلی (کاغذی/الکترونیکی) هر یک از کارکنان واحد ، حداقل شامل موارد زیر بوده و یک نسخه از آن در دسترس رئیس مرکز بهداشتی است:	۴-۲) کپی آخرین مدرک تحصیلی
		۲-۴) پرونده بهداشت حرفه ای (کاغذی/الکترونیکی) هر یک از کارکنان واحد ، حداقل شامل معاینات روتین سالانه بوده و در واحد بهداشت حرفه ای مرکز بهداشتی و در صورت نبودن واحد فوق در مرکز بهداشتی، در واحد ریاست موجود می باشد.	۴-۳) کپی مدارک دوره های آموزشی طی شده

حقوق گیرنده خدمت

استانداردهای فرعی	استانداردهای اصلی	حیطه ها	
نقشه مرکز بهداشتی	۱-۱) مرکز بهداشتی دارای کتابچه معرفی مرکز بهداشتی برای مراجعه کنندگان بوده و محتوای آن شامل موارد زیر می شود:	۱) کتابچه مرکز بهداشتی	
ضوابط و مقررات مرکز بهداشتی، خدمات واحدهای مختلف			
آدرس سایت اینترنتی			
خدمات مشاوره ای مرکز بهداشتی			
	۱-۲) مرکز بهداشتی کتابچه/ مجموعه دستورالعمل ها را دارد.	۲) دستورالعمل ها	
	۲-۲) دستورالعمل ها به صورت اختصاصی برای این مرکز تدوین شده است.		
	۳-۲) دستورالعمل ها به تفکیک موضوعات مختلف تفکیک و بایگانی شده و در مواقع لزوم دسترسی به آن ها به آسانی امکانپذیر است.		
یک کتابچه/ مجموعه دستورالعمل ها در مرکز بهداشتی وجود دارد که حداقل شامل موارد ذیل می شود:			
	۴-۲) چگونگی اطلاع رسانی به گیرنده خدمت در خصوص خدمات مرکز بهداشتی اعم از درمانی و غیردرمانی، ضوابط و هزینه های قابل پیش بینی و همچنین سیستم های حمایتی.		
	۵-۲) چگونگی مراقبت و درمان کودکان بدون توجه به جنس، سن، نژاد و مذهب		
	۶-۲) چگونگی دریافت و رسیدگی به شکایات		
	۷-۲) چگونگی انتشار مطالب در سایت مرکز بهداشتی		
	۱-۳) کلیه پرسنل مرکز بهداشتی دارای اتیکت شناسایی می باشند.		۳) اتیکت کارکنان
	۱-۴) منشور حقوق بیمار به صورت قاب شده در معرض دید مراجعه کنندگان قرار دارد.		۴) منشور حقوق بیمار
	۲-۵) حقوق بیمار	۵) آموزش کارکنان	
	۳-۵) بهداشت دست و کنترل عفونت		

استانداردهای ارتقاء کیفیت رفتار با کودک و نوجوان در مراکز بهداشتی - درمانی روستایی

حیطه ها	استانداردهای اصلی	استانداردهای فرعی
کلیات		
(۱) امکانات	۱-۱) کلیه واحدها به صورت دوره ای نوسنجی و صداسنجی می شوند.	
(۲) پرونده پرسنلی	۱-۲) پرونده پرسنلی (کاغذی/الکترونیکی) هر یک از کارکنان واحد ، حداقل شامل موارد زیر بوده و یک نسخه از آن در دسترس رئیس مرکز بهداشتی است:	۵-۱-۲) شرح وظایف شغلی امضاء شده توسط هر فرد
(۳) آموزش کارکنان	مستنداتی که نشان می دهد تمام کارکنان واحد ، دوره های آموزشی لازم را حداقل سالی یک بار گذرانده اند، در پرونده پرسنلی کارکنان موجود است. این دوره ها حداقل شامل موارد زیر می شود:	
	۱-۳) نشانه های کودک آزاری	
	۲-۶) نشانه های کودک پرخاشگر	
	۳-۶) نشانه های بیش فعالی	
	۴-۶) نشانه های اوتیسم	
حقوق گیرنده خدمت		
(۱) دستورالعمل ها	یک کتابچه/ مجموعه دستورالعمل ها در مرکز بهداشتی وجود دارد که حداقل شامل موارد ذیل می شود:	
	۱-۱) چگونگی ارائه خدمت و برقراری ارتباط با کودکان معلول جسمی و پرورشگاهی	
	۲-۱) چگونگی ارائه خدمت و برخورد با موارد کودک آزاری (شناسایی، گزارش و پیگیری، مراقبت)	
	۳-۱) چگونگی جداسازی کودک از والدین در صورت شک به آسیب به کودک (کودک آزاری)	
	۴-۱) چگونگی برقراری ارتباط با کودکان (عدم استفاده از ارباب و تهدید)	
	۵-۱) منع عکاسی و فیلمبرداری از کودکان (مگر با کسب رضایت نامه کتبی از ولی کودک)	
(۲) لباس کارکنان	۱-۲) لباس کارکنان مرکز بهداشتی براساس شغل از یکدیگر تفکیک شده و اطلاع رسانی شده است.	

گروه بندی استانداردهای رفتار با کودک و نوجوان در خانه بهداشت

استانداردهای **حداقلی** رفتار با کودک و نوجوان در خانه بهداشت

اتاق پزشک		
حیطه ها	استانداردهای اصلی	استانداردهای فرعی
(۱) دستور العمل ها	یک کتابچه/ مجموعه دستوراتعمل ها در مرکز بهداشتی وجود دارد که حداقل شامل موارد ذیل می شود:	
	(۱-۱) ثبت تمام نتایج حاصل از بررسی وضعیت سلامت جسمی و روحی کودک هنگام پذیرش در پرونده کودک	
	(۲-۱) اطلاع رسانی به کودک و نوجوان در خصوص پروسیجرهای تشخیصی و درمانی	
	(۳-۱) اطلاع رسانی به والدین کودک در خصوص پروسیجرهای تشخیصی و درمانی	
(۲) امکانات معاینه	اتاق پزشک دارای حداقل امکانات زیر می باشد:	
	(۱-۲) تخت معاینه کودکان	
	(۲-۲) صندلی کودکان	
	دستکش استریل و لاتکس	
	گوشی پزشکی	
	فشارسنج کودکان	
	ترازو و متر	
	نوار Boreslow	
	وسایل رگ گیری کودکان	
	چراغ قوه کوچک با نور متمرکز	
	چراغ قوه بزرگ	
	وسایل محافظت فردی	
	گارو	
	آبسلانگ	
الکل طبی ۷۰٪		
گان ضد آب		
پایه سرم		
کپسول اکسیژن		
(۳-۲) سینی معاینه استیل همراه با امکانات معاینه و درمان:		
(۳) امکانات	(۱-۳) اتاق معاینه کودکان دارای فضای مجزا است و یا محل معاینه با پاراوان قابل جداسازی است.	

واحد بهداشت خانواده

استانداردهای فرعی	استانداردهای اصلی	حیطه ها
	(۱-۱) مجموعه دستورالعمل ها در این واحد موجود است	(۱) دستورالعمل ها
	(۲-۱) دستورالعمل ها به تفکیک موضوعات مختلف تفکیک و بایگانی شده و در مواقع لزوم دسترسی به آن ها به آسانی امکانپذیر است.	
	(۱-۲) بروشورهای آموزشی به زبان ساده و عکسدار در واحد موجود است و در اختیار کودک قرار داده می شود (مطابق سن کودک)	(۲) آموزش کودک و همراه
	(۲-۲) بروشور آموزشی جهت والدین در مورد مواجهه با استرس معاینات کودک در واحد موجود است و قبل از انجام معاینات در اختیار والدین قرار داده می شود	
	(۳-۲) بروشور آموزشی جهت والدین کودک در خصوص پروسیجرهای واحد موجود و در اختیار والدین قرار داده می شود	
	(۴-۲) بروشور آموزشی جهت والدین کودک در مورد واکسیناسیون، شیر مادر، پایش رشد، تکامل کودک و غذای کمکی در این واحد موجود و در اختیار والدین قرار داده می شود.	
	(۱-۳) این واحد دارای صندوقی کودکانه می باشد.	(۳) امکانات معاینه
	(۲-۳) این واحد استانداردهای ایمنی و بهداشت را رعایت کرده است.	
	(۱-۴) محل نگهداری پرونده ها مجزا و تفکیک شده می باشد و غیر از پرسنل بهداشتی مرکز کسی به آن دسترسی ندارد.	(۴) امکانات
	(۲-۴) مکانات رعایت بهداشت دست در واحد موجود و سالم است.	
	(۳-۴) اتاق (کمد) دارو در واحد محفوظ بوده و دسترسی افراد متفرقه به این اتاق ممنوع می باشد.	
	(۴-۴) این واحد دارای تابلو اعلانات جهت مراجعین می باشد و پوسترهای آموزشی در تابلو موجود است	
	(۱-۵) پریزهای برق دارای سرپوش ایمنی بوده و در ارتفاع بالا قرار دارند.	(۵) ایمنی فیزیکی
	(۱-۶) داده های واحد به طور منظم جمع آوری و زیج حیاتی به طور دقیق تکمیل می شود.	(۶) جمع آوری و تحلیل داده ها

استانداردهای ارتقاء کیفیت و بهینه رفتار با کودک و نوجوان در خانه بهداشت

حیطه ها	استانداردهای اصلی	استاندارد
اتاق پزشک		
یک کتابچه/ مجموعه دستورالعمل ها در مرکز بهداشتی وجود دارد که حداقل شامل موارد ذیل می شود:		
(۱) دستورالعمل ها	(۱-۱) ثبت تمام نتایج حاصل از اخذ شرح حال و انجام معاینه بالینی توسط پزشک کودک در پرونده کودک	ارتقاء کیفیت
	(۲-۱) ارزیابی و مدیریت درد در کودکان	بهینه
	(۳-۱) استفاده از دارو جهت کودک با اجازه از والدین و کودک	ارتقاء کیفیت
	(۴-۱) استفاده از داروهای مسکن و بیهوشی به منظور تسکین درد در کودکان	ارتقاء کیفیت
	واحد بهداشت خانواده	
یک کتابچه/ مجموعه دستورالعمل ها در مرکز بهداشتی وجود دارد که حداقل شامل موارد ذیل می شود:		
(۱) دستورالعمل ها	(۱-۱) مهار تحریک پذیری و پرخاشگری کودک	ارتقاء کیفیت
	(۲-۱) نحوه فراهم سازی امکانات و مراقبت برای کودکان ناتوان	ارتقاء کیفیت
	(۳-۱) حفظ محرمانگی اطلاعات کودک	بهینه
	(۴-۱) محافظت از وسایل شخصی کودک	ارتقاء کیفیت
	(۵-۱) تفکیک زباله های عفونی و غیرعفونی	ارتقاء کیفیت

